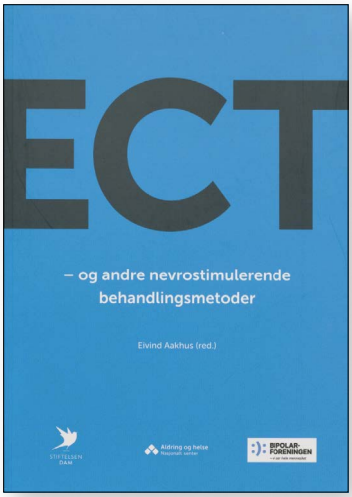
Innholdsrik oppdatering om ECT-behandling

Eivind Aakhus, red.
ECT – og andre nevrostimulerende behandlingsmetoder
Tønsberg: Nasjonalt senter for aldring og helse, 2026
195 s.
ISBN 978-82-8470-020-5

Michael 2026; 23: 437–438
doi: 10.5617/michael.13794

Gjennom 17 korte kapitler gir denne visuelt innbydende boken en bred oppdatering om elektrokonvulsiv behandling (ECT). Bidragsyterne er sentrale fagfolk, og redaktør er Eivind Aakhus, leder for Fagrådet ved Nasjonalt kvalitetsregister for elektrokonvulsiv behandling.

Boken fyller opplagt et hull i den norske psykiatriske litteraturen, selv om behandlingsmetoden også er kort omtalt i den nylig reviderte *Lærebok i psykiatri*. ECT brukes fortsatt i varierende grad landet over, en variasjon som neppe er faglig fundert. Redaktøren understreker i sin innledning viktigheten av at kunnskapsgrunnlaget for ECT blir bedre kjent blant kolleger.

Leif Oltedal og Eivind Aakhus gir en konsis gjennomgang av det man vet om hvordan ECT virker. Rikke Lise Steen Folstad tar for seg praktiske forhold knyttet til dosering, elektrodeplassering og monitorering. I tillegg er det egne kapitler om anestesi og håndtering av samtidig medikamentell behandling. Jeg vil også fremheve kapitlene om etikk, beslutningskompetanse og informert samtykke samt om det nylig oppdaterte lovverket som regulerer ECT-behandling.

Et sentralt kapittel er Martin Bystads oversiktsartikkel om andre nevrostimulerende behandlinger, med nøkterne vurderinger av evidensen for effekt, samt de nye behandlingenes potensial og begrensninger. Det fremheves at nevrostimulerende behandling ikke kan erstatte ECT, men at repeterende transkraniell magnetisk stimulering (rTMS) har godt dokumentert effekt ved milde til moderate depresjoner. De nevrostimulerende behandlingene har dessuten generelt en gunstig bivirkningsprofil.

Et minus ved boken er, etter min oppfatning, at enkelte temaer gjentas flere steder. Et eksempel er at legemidler under ECT-behandling presenteres i tabeller i to kapitler. En noe strengere redigering i fremtidige oppdaterte utgaver vil enkelt kunne rette opp dette.

Skepsis til ECT bunner ofte i at bivirkningsbyrden vurderes som høy sammenlignet med annen tilgjengelig behandling. De kognitive bivirkningene er derfor et viktig tema, og Christine Mohns gjennomgang av kognitive bivirkninger ved ECT og depresjon er blant bokens mest sentrale kapitler. Hun gir en grundig fremstilling av utfordringene ved å måle slike bivirkninger, og omtaler også hvordan tekniske forhold ved behandlingen kan påvirke kognitiv funksjon.

Ute Kesslers bidrag om forsiktighetsregler og kontraindikasjoner ved ECT er også opplysende. Ettersom ECT ofte er aktuelt ved samtidig somatisk sykdom, er grundige forberedelser og vurderinger avgjørende for å minimere risikoen for komplikasjoner. De viktigste komorbide tilstandene knyttet til hjerte, lunger og nervesystem gjennomgås.

Samlet gir boken en god gjennomgang av en av fagets mest effektive behandlingsformer, gjennomgående preget av etisk refleksjon og åpenhet om bivirkninger og kontraindikasjoner. Boken vil være nyttig for ledere og kolleger som arbeider med eller ønsker å lære mer om ECT, og også for alle oss andre som har flere oppfatninger enn erfaring med behandlingsformen.

Rune Andreas Kroken
rune.andreas.kroken@helse-bergen.no

Rune Andreas Kroken er spesialist i psykiatri, forsker ved Haukeland universitetssykehus og professor ved Universitetet i Bergen.